DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

5. maj 2011 *

I de forenede sager C-230/09 og C-231/09,

angående anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Bundesfinanzhof (Tyskland) ved afgørelser af 31. marts 2009, indgået til Domstolen den 25. juni 2009, i sagerne

Hauptzollamt Koblenz (sag C-230/09)

mod

Kurt und Thomas Etling in GbR,

procesdeltager:

Bundesministerium der Finanzen,

og

* Processprog: tysk.

Hauptzollamt Oldenburg (sag C-231/09)

mod

Theodor Aissen,

Hermann Rohaan,

procesdeltager:

Bundesministerium der Finanzen,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Tizzano, og dommerne A. Borg Barthet, M. Ilešič (refererende dommer), M. Safjan og M. Berger,

generaladvokat: J. Mazák
justitssekretær: fuldmægtig B. Fülöp,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 11. maj 2010,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Hauptzollamt Koblenz ved Regierungsdirektor C. Busse

— Kurt und Thomas Etling in GbR ved Rechtsanwalt G. Zulauf

— Hauptzollamt Oldenburg ved Regierungsdirektoren A. Kramer og W. Uhlig

— Theodor Aissen ved Rechtsanwalt A. Enninga

— Hermann Rohaan ved Rechtsanwalt D. Schuhmacher

— Europa-Kommissionen ved G. von Rintelen og H. Tserepa-Lacombe, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 14. september 2010,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets forordning (EF) nr. 1788/2003 af 29. september 2003 om en afgift på mælk og mejeriprodukter (EUT L 270, s. 123), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 2217/2004 af 22. december 2004 (EUT L 375, s. 1, herefter »forordning nr. 1788/2003«).

2 Anmodningerne er indgivet under sager mellem Hauptzollamt Koblenz (hovedtoldkontoret i Koblenz) og Kurt und Thomas Etling in GbR i sag C-230/09, og mellem Hauptzollamt Oldenburg (hovedtoldkontoret i Oldenburg) og T. Aissen og R. Rohaan i sag C-231/09 vedrørende henholdsvis for det første fastlæggelsen af den referencemængde, på grundlag af hvilken størrelsen af præmien for mælk og mejeriprodukter skal fastsættes, og for det andet fastlæggelsen af grundlaget for andelen i omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer.

Retsforskrifter

EU-retlige forskrifter

Bestemmelser vedrørende afgift på mælk og mejeriprodukter

3 Som følge af den vedvarende uligevægt mellem udbud og efterspørgsel i mælkesektoren blev der i 1984 indført en ordning med tillægsafgift på mælk ved Rådets forordning (EØF) nr. 856/84 af 31. marts 1984 om ændring af forordning (EØF) nr. 804/68 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter (EFT L 90, s. 10), som bygger på det princip, at der pålægges en afgift på mængder af mælk og/eller mælkeækvivalenter, der overstiger en referencemængde, som nærmere skal fastsættes.

4 Samme dag blev Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 om almindelige regler for anvendelsen af den i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68 omhandlede afgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 90, s. 13) vedtaget.

5 Ordningen med tillægsafgift er blevet forlænget ved flere lejligheder, bl.a. ved Rådets forordning (EØF) nr. 3950/92 af 28. december 1992 om en tillægsafgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 405, s. 1), som er blevet ændret flere gange.

6 Af forenklings- og klarhedshensyn blev denne forordning ophævet og erstattet af forordning nr. 1788/2003, som atter blev ophævet og erstattet af Rådets forordning (EF)

nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) (EUT L 299, s. 1) med virkning fra den 1. april 2008. Hovedsagerne hører imidlertid tidsmæssigt under forordning nr. 1788/2003.

7 5. 10. og 14. betragtning til forordning nr. 1788/2003 var affattet således:

»(5) Afgiften bør være tilstrækkeligt stor til at have en afskrækkende virkning og skal betales af medlemsstaten, så snart den nationale referencemængde overskrides. Medlemsstaten bør derefter fordele betalingsbyrden på de producenter, der har medvirket til overskridelsen. Disse vil skulle indbetale deres andel af afgiften til medlemsstaten, alene fordi de har overskredet deres disponible mængder.

[...]

(10) [...] Summen af de mængder, producenterne får tildelt af medlemsstaterne, må ikke overskride de nationale referencemængder. [...]

[...]

(14) For at sikre en vis fleksibilitet i forvaltningen af ordningen bør medlemsstaterne kunne omfordele referencemængder, der ved udløbet af en periode er uudnyttede på nationalt plan eller mellem opkøbere.«

8 Forordning nr. 1788/2003 fastsatte bestemmelser om fordeling af hver national referencemængde mellem producenterne i form af individuelle referencemængder.

9 Forordningens artikel 4 har følgende ordlyd:

»Afgiften fordeles i overensstemmelse med artikel 10 og 12 på de producenter, der har medvirket til overskridelserne af de nationale referencemængder, der omhandles i artikel 1, stk. 2.

Producenterne har uanset bestemmelserne i artikel 10, stk. 3, og artikel 12, stk. 1, pligt til at betale medlemsstaten deres andel af den afgift, der skal betales, og som beregnes i henhold til kapitel 3, alene fordi de har overskredet deres disponible referencemængder.«

10 Artikel 5 i forordning nr. 1788/2003 bestemte:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

i) »nationale referencemængder«: de referencemængder, der er fastsat for hver medlemsstat i bilag I

j) »individuelle referencemængder«: producentens referencemængder den 1. april i enhver tolvmånedersperiode

k) »disponible referencemængder«: de mængder, der er til rådighed for producenten den 31. marts for den tolvmånedersperiode, for hvilken afgiften er beregnet, under hensyn til alle overdragelser, salg, omregninger og midlertidige omfordelinger, der er omhandlet i nærværende forordning, og som har fundet sted i løbet af tolvmånedersperioden.«

11 Artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 1788/2003 har følgende ordlyd:

»De individuelle referencemængder ændres i givet fald for hver af de pågældende tolvmånedersperioder, således at summen af de individuelle referencemængder for leverancer og for direkte salg for hver medlemsstat ikke overskrider den tilsvarende del af den nationale referencemængde for henholdsvis leverancer og direkte salg, der i overensstemmelse med artikel 8 er tilpasset for at tage hensyn til eventuelle nedsættelser i forbindelse med overførsler til den nationale reserve i henhold til artikel 14.«

12 Samme forordnings artikel 10, stk. 3, fastlægger en mulighed for at foretage en omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer. Bestemmelsen lød således:

»Medlemsstaterne træffer beslutning om de enkelte producenters andel i betalingen af afgiften efter eventuel omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, enten i forhold til hver enkelt producents individuelle referencemængder eller på grundlag af objektive kriterier, der fastsættes af medlemsstaterne:

a) enten på nationalt plan på grundlag af den mængde, med hvilken de enkelte producenters disponible referencemængde er overskredet, eller

b) først på opkøberniveau og derefter på nationalt plan.«

13 Artikel 15-20 i forordning nr. 1788/2003 fastsatte visse betingelser for overførsel af individuelle referencemængder.

14 Forordningens artikel 16, stk. 1, første afsnit, bestemte:

»Senest ved udløbet af hver tolvmånedersperiode tillader medlemsstaterne for den pågældende periode midlertidig overførsel af en del af de individuelle referencemængder, som de dertil berettigede producenter ikke agter at udnytte.«

15 Forordningens artikel 17, stk. 1, havde følgende ordlyd:

»De individuelle referencemængder overføres sammen med bedriften til den producent, som overtager den ved salg, bortforpagtning, overdragelse ved arv, forskudsarv eller enhver anden overførsel, der indebærer lignende retsvirkninger for producenten efter regler, som medlemsstaterne fastsætter under hensyn til de arealer, der anvendes til mælkeproduktionen, eller til andre objektive kriterier og eventuelt til en aftale mellem parterne. Den del af referencemængden, som eventuelt ikke overføres sammen med bedriften, overgår til den nationale reserve.«

16 Artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 1788/2003 lød således:

»For at gennemføre en vellykket omstrukturering af mælkeproduktionen eller for at forbedre miljøet kan medlemsstaterne på betingelser, som de fastsætter under hensyn til parternes legitime interesser:

[...]

b) på grundlag af objektive kriterier fastsætte, på hvilke betingelser producenterne ved begyndelsen af en tolvmånedersperiode mod betaling kan opnå, at den ansvarlige myndighed eller det organ, der er udpeget af denne myndighed, omfordeler individuelle referencemængder, som ved udgangen af den forudgående tolvmånedersperiode er endeligt frigivet af andre producenter mod ydelse i én eller flere årlige rater af en godtgørelse svarende til ovennævnte betaling

[...]

e) på grundlag af objektive kriterier fastsætte, i hvilke regioner og indsamlingsområder endelige overførsler af referencemængder uden overførsel af den tilsvarende jord er tilladt med henblik på at forbedre mælkeproduktionens struktur

f) efter anmodning fra producenten til den ansvarlige myndighed eller til det organ, der er udpeget af denne myndighed, tillade endelig overførsel af referencemængder uden overførsel af den tilsvarende jord eller omvendt med henblik på at forbedre mælkeproduktionens struktur på bedriftsniveau eller at muliggøre ekstensivering af produktionen.«

Bestemmelser vedrørende den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte

17 Særligt med henblik på at sikre landbrugerne en rimelig levestandard indførte Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere og om ændring af forordning (EØF) nr. 2019/93, (EF) nr. 1452/2001, (EF) nr. 1453/2001, (EF) nr. 1454/2001, (EF) nr. 1868/94, (EF) nr. 1251/1999, (EF) nr. 1254/1999, (EF) nr. 1673/2000, (EØF) nr. 2358/71 og (EF) nr. 2529/2001 (EUT L 270, s. 1), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 118/2005 af 26. januar 2005 (EUT L 24, s. 15, herefter »forordning nr. 1782/2003«) enkeltbetalingsordningen og andre støtteordninger med direkte betalinger, herunder ordningen med mælkepræmie og tillægsbetalinger. Denne forordning blev ophævet og erstattet af Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere, om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005, (EF) nr. 247/2006, (EF) nr. 378/2007 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1782/2003 (EUT L 30, s. 16). Hovedsagen i sag C-230/09 henhører imidlertid tidsmæssigt under forordning nr. 1782/2003.

18 Den ordning, der blev indført ved sidstnævnte forordning, byggede bl.a. på princippet om overgangen fra produktionsstøtte til producentstøtte ved indførelse af et system med afkoblet indkomststøtte til hver bedrift, og samling af en række direkte betalinger, som en landbruger modtager under forskellige ordninger, i en enkeltbetaling, der fastlægges på grundlag af tidligere rettigheder inden for en referenceperiode.

19 I henhold til sidste punktum i 29. betragtning til den pågældende forordning burde enkeltbetalingen fastlægges på bedriftsniveau.

20 Artikel 62 i forordning nr. 1782/2003 vedrørte den regionale gennemførelse af enkeltbetalingsordningen. Bestemmelsen havde følgende ordlyd:

»[...] en medlemsstat [kan] beslutte, at beløbene for mælkepræmien og de tillægsbetalinger, der er omhandlet i artikel 95 og 96, indregnes helt eller delvis i enkeltbetalingsordningen fra 2005. Rettigheder fastlagt i medfør af dette stykke ændres i overensstemmelse hermed.

Referencebeløbet for disse betalinger skal svare til de beløb, der ydes i henhold til artikel 95 og 96 beregnet på grundlag af de individuelle referencemængder for mælk, som er til rådighed på bedriften den 31. marts i det år, hvor disse betalinger helt eller delvist indregnes i enkeltbetalingsordningen.

[...]«

21 Artikel 95 i forordning nr. 1782/2003 lød således:

»1. Fra 2004 til 2007 har mælkeproducenterne ret til en mælkepræmie. Den ydes pr. kalenderår, pr. bedrift og pr. ton individuel referencemængde, der er berettiget til præmie, og som er til rådighed på bedriften.

[...]

3. Individuelle referencemængder, der midlertidigt er blevet overført i henhold til artikel 6 i […] forordning (EØF) nr. 3950/92 [...] eller artikel 16 i forordning (EF) nr. 1788/2003 [...] den 31. marts i det pågældende kalenderår, anses for at være til rådighed på modtagerens bedrift for dette kalenderår.

[...]«

Nationale bestemmelser

22 Følgende bestemtes i § 14, stk. 1, i bekendtgørelse om gennemførelse af EF-ordningen for tillægsafgift på mælk (Verordnung zur Durchführung der EG-Milchabgabenregelung (Milchabgabenverordnung)) af 9. august 2004 (BGBl I, s. 2143, herefter »MilchAbgV«):

»Køberen kan tildele leveringsreferencemængder, som ikke er udnyttet i den relevante tolvmånedersperiode (mindrelevering), til andre mælkeproducenter, hvis leveringer overstiger de leveringsreferencemængder (merlevering), som disse producenter er tildelt. Tildelingen af ikke-udnyttede leveringsreferencemængder til de producenter, der har foretaget merlevering, sker efter følgende beregningsformel:

Summen af mindreleveringerne x leveringsreferencemængden for producenten, der har foretaget merlevering

---

Summen af leveringsreferencemængderne for producenter, der har foretaget merlevering.

[...]«

23 I overensstemmelse med § 2, stk. 1, i loven om gennemførelse af enkeltbetalingsordningen (Gesetz zur Durchführung der einheitlichen Betriebsprämie (Betriebsprämiendurchführungsgesetz)) af 26. juli 2004 (BGBl. I 2004, s. 1868), gennemførte Forbundsrepublikken Tyskland enkeltbetalingsordningen på regionalt plan med virkning fra den 1. januar 2005.

24 § 6 i bekendtgørelse om gennemførelse af mælkepræmie og tillægsbetalinger (Verordnung über die Durchführung der Milchprämie und der Ergänzungszahlung zur Milchprämie (Milchprämienverordnung)) af 18. februar 2004 (BGBl. I, s. 267, herefter »MilchPrämV«) er gjort anvendelig i forhold til beregningen af enkeltbetalingen i henhold til § 34, stk. 1, i bekendtgørelse om det integrerede system for forvaltning og kontrol (Verordnung über die Durchführung von Stützungsregelungen und gemeinsamen Regeln für Direktzahlungen nach der Verordnung (EG) Nr. 1782/2003 im Rahmen des Integrierten Verwaltungs- und Kontrollsystems sowie zur Änderung der Kartoffelstärkeprämienverordnung (InVeKoS-Verordnung)) af 3. december 2004 (BGBl. I, s. 3194).

25 § 6 i MilchPrämV bestemmer:

»1. De referencemængder, der skal tages hensyn til ved tildeling af mælkepræmie og tillægsbetalinger, der er til rådighed for producenten den 31. marts for det år, hvor ansøgningen er indgivet, attesteres ved et certifikat [...], i tilfælde af leveringsreferencemængder for den køber, der er udpeget i stk. 2, nr. 2), udstedt af den kompetente toldmyndighed (hovedtoldkontoret) (erklæring om referencemængden).

2. I erklæringen om referencemængder skal samtidig anføres:

1) den af producenten faktisk leverede eller afsatte mængde mælk eller mælkeækvivalent i den tolvmånedersperiode, der slutter den 31. marts i det år, hvor ansøgningen er indgivet [...]

[...]«

Tvisterne i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

Sag C-231/09

26 Anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-231/09 vedrører to sager, anlagt ved den forelæggende ret af henholdsvis T. Aissen og H. Rohaan, som begge er

mælkeproducenter, der har leveret i tolvmånedersperioden 2004/2005. De har begge i denne periode overtaget en bedrift, hvorpå der produceres mælk, hvortil der hørte en referencemængde, der var blevet overført sammen med bedriften, men som delvist var udnyttet for den pågældende periode af den foregående landbruger.

27 De har begge anmodet den kompetente myndighed om en erklæring om overførsel af hele den foregående landbrugers referencemængde. Denne myndighed har udstedt en erklæring herom til dem hver, men det blev præciseret, at i tilfælde af overførsel i løbet af tolvmånedersperioden skulle mejeriet give den nye landbruger besked om den referencemængde, som manglede at blive leveret, idet der skulle tages hensyn til den mængde, som den foregående landbruger havde leveret i den samme periode.

28 På grundlag af disse erklæringer og oplysningerne fra det pågældende mejeri foretog Hauptzollamt Oldenburg en ny beregning af T. Aissen og H. Rohaans referencemængder og tildelte dem hver for tolvmånedersperioden 2004/2005 alene den del af den overførte referencemængde, for hvilken mælken endnu ikke var blevet leveret af den foregående landbruger, idet den øvrige del blev overladt til sidstnævnte for denne periode.

29 Da både T. Aissen og H. Rohaan havde overskredet deres respektive referencemængder for leveringer, fastsatte Hauptzollamt Oldenburg hver deres andel i betalingen afgiften.

30 I forbindelse med fastsættelsen af afgiften foretog Hauptzollamt Oldenburg den omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, der er omhandlet i artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003. Det tog ved denne omfordeling hverken for så vidt angår T. Aissen eller H. Rohaan hensyn til den

del af referencemængden for den bedrift, der var overtaget i løbet af den pågældende periode, som var blevet udnyttet af den foregående landbruger.

31 T. Aissen og H. Rohaan anlagde sager til prøvelse af meddelelserne om fastsættelse af den andel i afgiften, der vedrørte dem hver især.

32 Finanzgericht Hamburg gav sagsøgerne medhold og fandt, at hele referencemængden for den bedrift, der var overtaget, skulle tages i betragtning til fordel for den nye landbruger ved omfordelingen af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, uden at der skulle tages hensyn til de mængder mælk, der var leveret af den foregående landbruger.

33 Hauptzollamt Oldenburg iværksatte »revisionsanke« ved Bundesfinanzhof.

34 Bundesfinanzhof fastslog, at det fremgår af artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003, at der skal tages hensyn overdragelser, salg, omregninger og midlertidige omfordelinger af referencemængder, som har fundet sted i løbet af tolvmånedersperioden, ved den kontrol, der skal gennemføres efter udløbet af denne periode, af, om producenten har leveret mere mælk end hvad han har ret til at levere afgiftsfrit. Denne ret er opbrugt, når den er udnyttet. Overdragelsen af en referencemængde, der allerede har været udnyttet en gang, uanset i hvilken retlig sammenhæng, kan altså ikke genoplive retten til afgiftsfri levering af mælk i den pågældende tolvmånedersperiode.

35 Bundesfinanzhof er imidlertid af den opfattelse, at man kan betragte referencemængden som en abstrakt ret. EU-retten indeholder i denne forbindelse ikke bestemmelser om fastsættelse eller beregning af en ny referencemængde i tilfælde af overdragelse af bedriften under en tolvmånedersperiode, men fastslår, at der skal tages hensyn til en enkelt referencemængde, der dog kan forbruges først af en producent og derefter af en anden producent, hvorved referencemængden kun kan anvendes af den sidstnævnte producent, for så vidt som den ikke allerede er forbrugt gennem den første producents leveringer af mælk. Det synes ikke at være foreskrevet, at referencemængden skal opdeles og fordeles mellem de producenter, der følger efter hinanden.

36 Der kunne ved omfordelingen af den uudnyttede del af den nationale referencemængde i tilfælde af overdragelse af bedriften under en tolvmånedersperiode tages hensyn til den samlede individuelle referencemængde, som var til rådighed for den nye producent ved udløbet af denne periode, selv om den pågældende aldrig havde kunnet udlede den fulde ret til afgiftsfri at levere denne mængde mælk.

37 Bundesfinanzhof har imidlertid ikke udelukket, at en sådan tænkt sondring mellem anvendelsen af den individuelle referencemængde og hensyntagen til denne referencemængde i forbindelse med omfordeling som »disponibel referencemængde« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003, særligt på grund af risikoen for overdragelser i spekulationsøjemed, som ville blive gennemført med henblik på at stille sig i en bedre position i forbindelse med omfordelingen af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, kan være i strid med ordlyden af og ånden i EU-retten, herunder de almindelige principper for markedsordningen for mælk.

38 På denne baggrund har Bundesfinanzhof besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal [EU-]retten, navnlig artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003, forstås således, at referencemængden for en producent, der under en løbende

tolvmånedersperiode har overtaget en bedrift fra en anden producent, ikke omfatter den mængde, på grundlag af hvilken denne anden producent allerede har leveret mælk i den pågældende tolvmånedersperiode?

2) Er bestemmelser i [EU-]retten eller den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukters almindelige principper til hinder for en bestemmelse i national ret, hvorefter den i henhold til artikel 10, stk. 3, i forordning […] nr. 1788/2003 fastsatte ordning for [omfordeling] af den uudnyttede del af den nationale referencemængde [mellem de producenter, der har haft] merleveringer […], udformes således, at producenten, i et tilfælde som det i spørgsmål 1 omhandlede, der har overtaget bedriften under tolvmånedersperioden, også kan deltage i fordelingen af denne uudnyttede del med den del af referencemængden, som den anden producent allerede har leveret?«

Sag C-230/09

39 Det tyske privatretlige selskab Kurt und Thomas Etling in GbR er mælkeproducent. For mælkeproduktionsåret 2004/2005 havde selskabet fået tildelt en leveringsreferencemængde på 553 678 kg, henset særligt til den omstændighed, at det siden 2000 havde bortforpagtet en del af sin leveringsreferencemængde i størrelsesordnen 50 000 kg. Forpagtningskontrakten blev opsagt i februar 2005, hvorefter denne del af referencemængden blev overført til selskabet fra den 1. marts 2005.

40 Efter anmodning fra selskabet udstedte den kompetente landbrugsmyndighed en erklæring, hvorefter der med virkning fra den 1. marts 2005 var overgået en leveringsreferencemængde på 50 000 kg til selskabet, hvori det dog blev præciseret, at

selskabet i tolvmånedersperioden 2004/2005 kun kunne udnytte den uudnyttede del af referencemængden, hvilket ville blive fastlagt af mejeriet.

41 Den fratrædende forpagter havde før forpagtningsaftalens opsigelse allerede leveret 50 000 kg mælk for denne tolvmånedersperiode. På grundlag af den ovennævnte erklæring og de oplysninger, der blev givet af mejeriet, foretog Hauptzollamt Koblenz med henblik på at fastlægge den skyldige afgift en ny beregning af leveringsreferencemængden for henholdsvis Kurt und Thomas Etling in GbR og forpagteren, og fastslog, at da den overførte referencemængde var fuldstændig udnyttet af forpagteren, skulle den for den pågældende tolvmånedersperiode henføres til forpagteren og ikke til Kurt und Thomas Etling in GbR.

42 Med henblik på beregning af mælkepræmien udstedte Hauptzollamt Koblenz en erklæring til dette selskab, hvori der ikke blev taget hensyn til overtagelsen af den referencemængde, der tidligere var bortforpagtet, således at der alene blev anført en referencemængde på 553 678 kg.

43 Da Kurt und Thomas Etling in GbR's klage over denne erklæring blev afvist, anlagde selskabet sag ved Finanzgericht Rheinland-Pfalz, som det fik medhold i, idet retten fastslog, at opnåelsen af en sådan præmie under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede i henhold til forordning nr. 1782/2003 ikke afhang af eventuelle leveringer foretaget af forpagteren.

44 Hauptzollamt Koblenz iværksatte »revisionsanke« ved Bundesfinanzhof til prøvelse af denne afgørelse.

45 Bundesfinanzhof fandt, at det inden for rammerne af artikel 95, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, hvorefter beregningen af mælkepræmien foretages i forhold til bl.a. den individuelle referencemængde, der er berettiget til præmie, og som er til rådighed på bedriften, var muligt i tilfælde af overdragelse af en individuel referencemængde under en tolvmånedersperiode at tildele præmien i overensstemmelse med den samlede individuelle referencemængde, som ved afslutningen af tolvmånedersperioden var til rådighed for den producent, der har overtaget referencemængden, også selv om den pågældende aldrig havde haft den fulde ret til afgiftsfri levering af denne mælkemængde.

46 Bundesfinanzhof udelukkede imidlertid ikke, at en sådan tænkt sondring mellem en udnyttelse af den individuelle referencemængde og en hensyntagen til denne referencemængde i forbindelse med beregningen af mælkepræmien som den i artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003 fastsatte »disponible referencemængde« kan være i strid med ordlyden af og ånden i EU-retten, herunder de almindelige principper for markedsordningen for mælk.

47 Bundesfinanzhof har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal [EU-]retten, navnlig artikel 5, litra k), i forordning [nr. 1788/2003] forstås således, at i den periode, hvori en referencemængde er blevet overdraget fra en producent til en anden, omfatter [sidstnævntes] referencemængde ikke den [del] af [den overførte referencemængde], på grundlag af hvilken [den første] producent allerede har leveret mælk i den relevante tolvmånedersperiode?«

48 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 6. august 2009 er sagerne C-230/09 og C-231/09 blevet forenet med henblik på den skriftlige og mundtlige forhandling samt dommen.

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

49 Forordning nr. 1788/2003 fastsætter forskellige tilfælde af overførsler mellem producenter af individuelle referencemængder eller dele heraf. Lovgiver har i denne forbindelse fundet det hensigtsmæssigt dels at fastsætte undtagelser til princippet om, at en referencemængde, der svarer til en bedrift, overføres sammen med denne, dels at opretholde ordninger med overførsler eller midlertidige omfordelinger med henblik på at give visse producenter mulighed for inden for grænserne af den nationale referencemængde at øge den mængde mælk, der omsættes afgiftsfrit i en given tolvmånedersperiode. En sådan ordning findes bl.a. i artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003, der giver mulighed for at omfordele en uudnyttet del af den nationale referencemængde, til producenter, der har haft merleveringer i løbet af en tolvmånedersperiode.

50 Forordningen fastsætter i øvrigt i artikel 17 og 18 bestemmelser om overførsler af referencemængder, der, selv om de sker i løbet af denne periode eller i begyndelsen heraf, normalt har betydning for en producents referencemængde efter afslutningen af den pågældende periode. Hvad angår disse overførsler fremgår det af den generelle opbygning af forordning nr. 1788/2003, af formålet hermed, nemlig at genoprette ligevægten mellem udbud og efterspørgsel i mejerisektoren, der er præget af strukturelle overskud, ved hjælp af en begrænsning af mælkeproduktionen, og af det princip, der fastslås i tiende betragtning til forordningen og omhandlet i forordningens artikel 6, stk. 5, hvorefter summen af de mængder, producenterne får tildelt af en medlemsstat, og dem medlemsstaten overfører til den nationale reserve, ikke må overskride den nationale referencemængde, at den individuelle referencemængde, der er genstand for

en sådan overførsel, alene giver den overtagende producent mulighed for at omsætte mælk afgiftsfrit i den samme periode i den udstrækning, hvor den tidligere indehaver af referencemængden ikke har udnyttet den.

Om de to spørgsmål i sag C-231/09

51 Med de to spørgsmål i sag C-231/09, som gennemgås samlet og som det første, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, under hvilke betingelser det er tilladt at fastsætte andelen i den omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, der følger af artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003, for en producent, der har foretaget merlevering, når denne producent i løbet af den relevante tolvmånedersperiode har overtaget en bedrift, hvortil svarer en individuel referencemængde, og hvorpå der er blevet produceret og leveret mælk i samme periode af den producent, der tidligere drev bedriften.

52 Det skal indledningsvis bemærkes, at artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003 overlader medlemsstaterne et valg mellem, om de vil foretage omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, til producenter, der har foretaget merleveringer, eller ej, før de i henhold til bestemmelserne i denne artikels litra a) og b), skal fastslå andelen af hver af disse producenters andel i betalingen af den skyldige afgift for den relevante tolvmånedersperiode.

53 Herefter bemærkes, at omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, og fastlæggelsen af producenternes andel af betalingen af den skyldige afgift udgør to adskilte operationer, selv om de er forbundet, for

så vidt som den første handling er en fakultativ forløber for den anden og har virkning for resultatet heraf.

54 Det fremgår i øvrigt af selve ordlyden af artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003, at de bestemmelser, der er fastsat i artiklens litra a) eller b), alene vedrører fastlæggelsen af producenternes andel af betalingen af den skyldige afgift.

55 Det følger heraf, at til forskel fra hvad Europa-Kommissionen har gjort gældende, vedrører kriteriet om hver enkelt producents »[overskridelse af den] disponible referencemængde« i artikel 10, stk. 3, litra a), i forordning nr. 1788/2003 ikke omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer.

56 Den disponible referencemængde, således som denne er defineret i artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003, kan under alle omstændigheder ikke udgøre et kriterium med henblik på denne omfordeling. Det fremgår af definitionen, at denne referencemængde bl.a. fastsættes under hensyn til »midlertidige omfordelinger, der er omhandlet i [denne] forordning«, herunder den omfordeling, der er fastsat i forordningens artikel 10, stk. 3. Den disponible referencemængde i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 5, litra k), kendes således først efter en sådan omfordeling, såfremt den finder sted.

57 Det skal derimod undersøges, om de andre kriterier i artikel 10, stk. 3, finder anvendelse i tilfælde, hvor en medlemsstat beslutter at foretage en sådan omfordeling.

58 I denne forbindelse bemærkes, at det følger af den tyske, den franske, den portugisiske og den slovenske version af bestemmelsen, at lovgiver har anvendt henholdsvis formuleringen »Neuzuweisung […], die proportional zu den Referenzmengen der

einzelnen Erzeuger oder nach objektiven, von den Mitgliedstaaten festzulegenden Kriterien erfolgt« (omfordeling, som gennemføres i forhold til hver producents referencemængde eller i henhold til objektive kriterier, som skal fastsættes af medlemsstaterne), formuleringen »après réallocation ou non, proportionnellement aux quantités de référence individuelles de chaque producteur ou selon des critères objectifs à fixer par les États membres, de la partie inutilisée de la quantité de référence nationale affectée aux livraisons« (efter eventuel omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, enten i forhold til hver enkelt producents individuelle referencemængder eller på grundlag af objektive kriterier, der fastsættes af medlemsstaterne), formuleringen »após eventual reatribuição — proporcionalmente às quantidades de referência individuais de cada produtor ou de acordo com critérios objectivos a definir pelos Estados-Membros — da parte não utilizada da quantidade de referência nacional afectada às entregas« (efter eventuel omfordeling i forhold til hver producents individuelle referencemængde eller i henhold til objektive kriterier, som fastlægges af medlemsstaterne, af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer) og formuleringen »porazdeljen ali ne, v sorazmerju z individualnimi referenčnimi količinami vsakega proizvajalca ali skladno z objektivnimi merili, ki jih določijo države članice« (omfordelt i forhold til hver producents individuelle referencemængde eller i henhold til objektive kriterier fastsat af medlemsstaterne, eller ej).

59 Det følger imidlertid af andre sprogversioner af forordning nr. 1788/2003, såsom den bulgarske, den engelske og den nederlandske, at udtrykket »i forhold til hver enkelt producents (individuelle) referencemængder eller på grundlag af objektive kriterier, der fastsættes af medlemsstaterne« i denne forordnings artikel 10, stk. 3, ikke vedrører den eventuelle omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, men fastlæggelsen af producenternes andel af betalingen af den skyldige afgift.

60 Det fremgår for det første af fast retspraksis, at den formulering, der er anvendt i en sprogversion af en EU-retlig bestemmelse, ikke alene kan tjene som grundlag for bestemmelsens fortolkning eller i denne henseende tillægges større betydning end de øvrige sprogversioner (jf. bl.a. dom af 3.4.2008, sag C-187/07, Endendijk, Sml. I, s. 2115, præmis 23, og af 9.10.2008, sag C-239/07, Sabatauskas m.fl., Sml. I, s. 7523,

præmis 38). For det andet skal de forskellige sprogversioner af en EU-retlig bestemmelse fortolkes ensartet, og når der er uoverensstemmelse mellem versionerne, skal den pågældende bestemmelse derfor fortolkes på baggrund af den almindelige opbygning af og formålet med det regelsæt, som den indgår i (jf. i denne retning Endendijk-dommen, præmis 24, og dom af 29.4.2010, sag C-340/08, M m.fl., Sml. I, s. 3913, præmis 44).

61 Det skal i denne forbindelse for det første bemærkes, at som det fremgår af 14. betragtning til forordning nr. 1788/2003, ønskede lovgiver at sikre en vis fleksibilitet i forvaltningen af ordningen med afgift på mælk og mejeriprodukter ved at give medlemsstaterne mulighed for at omfordele referencemængder, der ved udløbet af en periode var uudnyttede.

62 Denne mulighed ses imidlertid ikke at være ny i forhold til den tidligere ordning, og lovgiver ses ikke at have ændret den eksisterende ordning væsentligt på dette punkt.

63 Derimod anførtes det allerede i syvende betragtning til forordning nr. 3950/92, som forordning nr. 1788/2003 erstattede, at »for at bevare en så smidig form for forvaltning af ordningen som muligt bør der gives mulighed for udligning af overskridelserne over alle de individuelle referencemængder af samme art inden for en medlemsstats område«. På samme måde var det bestemt i artikel 2, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 3950/92, som artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003 svarede til, at »[a]lt efter medlemsstatens afgørelse fastsættes producenternes bidrag til betalingen af afgiften efter eventuel ekstratildeling af de uudnyttede referencemængder enten på opkøberniveau på grundlag af den overskridelse, der tilbagestår, efter at de uudnyttede referencemængder er blevet fordelt i forhold til hver producents referencemængde, eller

på nationalt niveau på grundlag af overskridelsen af den referencemængde, som hver producent råder over«.

64 Det fremgår imidlertid klart af alle sprogversioner af denne sidstnævnte bestemmelse, at det var fordelingen af de uudnyttede referencemængder, dvs. omfordelingen af disse mængder, der skulle ske »i forhold til hver producents referencemængde«, og at producenternes andel af betalingen af den skyldige afgift blev fastlagt i forhold til overskridelsen af den referencemængde, som hver af disse producenter rådede over.

65 Det skal for det andet bemærkes, at hvis artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003 skulle fortolkes således, at udtrykket »i forhold til hver enkelt producents (individuelle) referencemængder eller på grundlag af objektive kriterier, der fastsættes af medlemsstaterne«, henviser til fastlæggelsen af producenternes andel i betalingen af den skyldige afgift, skulle kriterierne i denne formulering tilføjes dem, der er fastsat i artikel 10, stk. 3, litra a), nemlig »på grundlag af den mængde, med hvilken de enkelte producenters disponible referencemængde er overskredet«, hvilket i det mindste ville gøre anvendelsen af afgiftsordningen unødigt kompliceret.

66 Det følger heraf, at de kriterier, der følger af den pågældende formulering, finder anvendelse på omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer.

67 Hvad angår den præcise rækkevidde af disse kriterier skal det bemærkes, at den tyske version af artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003 anvender udtrykket »Referenzmengen« (referencemængder).

68 Som nævnt i denne doms præmis 60, kan den formulering, der er anvendt i en sprogversion af en EU-retlig bestemmelse, ikke tjene som eneste grundlag for bestemmelsens fortolkning.

69 Det skal imidlertid bemærkes, at sprogversionerne af artikel 10, stk. 3, bortset fra den tyske, anvendte udtrykket »individuelle referencemængder«, som i øvrigt defineres i artikel 5, litra j), i forordning nr. 1788/2003 som »producentens referencemængder den 1. april i enhver tolvmånedersperiode«.

70 Under disse omstændigheder skal artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003, således som Hauptzollamt Koblenz og Hauptzollamt Oldenburg har gjort gældende, fortolkes således, at omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, skal ske i forhold til den individuelle referencemængde for hver producent, der har foretaget merleveringer, dvs. den referencemængde, der er fastlagt den 1. april i den relevante tolvmånedersperiode eller i henhold til objektive kriterier fastsat af medlemsstaterne.

71 Det tilkommer i denne forbindelse den forelæggende ret at undersøge, om Forbundsrepublikken Tyskland med vedtagelsen af § 14, stk. 1, i MilchAbgV tilsigtede at gøre brug af muligheden i artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003, hvorefter denne omfordeling skal finde sted i forhold til den individuelle referencemængde for hver producent, der har foretaget merleveringer, eller om denne medlemsstat tilsigtede — ved at gøre brug af den mulighed, som ligeledes følger af samme bestemmelse, for at fastsætte andre objektive kriterier med henblik på omfordelingen — at give en sådan producent, som i løbet af den pågældende tolvmånedersperiode har fået overført en referencemængde, hvortil mælkemængden allerede var blevet produceret og leveret for samme periode af den producent, der tidligere rådede over referencemængden, mulighed for at deltage i den pågældende omfordeling ved at medtage en del af eller hele denne referencemængde.

72 I tilfælde af, at Forbundsrepublikken Tyskland har valgt den første løsning, bemærkes, at begrebet »individuel referencemængde« som defineret i artikel 5, litra j), i forordning nr. 1788/2003, for så vidt som den henviser til datoen for påbegyndelsen af den pågældende tolvmånedersperiode, under alle omstændigheder ikke giver mulighed for at tage hensyn til overførsler af referencemængder foretaget i løbet af denne periode.

73 I tilfælde af, at Forbundsrepublikken Tyskland har valgt den anden løsning, bemærkes, at ved at fastsætte, at medlemsstaterne har mulighed for med henblik på omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, at fastlægge andre objektive kriterier end kriteriet vedrørende den individuelle referencemængde, har EU-lovgiver overladt medlemsstaterne en ganske vid skønsmargin med henblik herpå. Det forholder sig imidlertid således, at medlemsstaterne ikke kunne indføre enhver form for kriterium i denne forbindelse.

74 Når medlemsstaterne vedtager foranstaltninger til gennemførelse af en EU-retlig bestemmelse, er de ved udøvelsen af deres skønsbeføjelse forpligtet til at iagttage de almindelige principper i EU-retten (jf. i denne retning dom af 20.6.2002, sag C-313/99, Mulligan m.fl., Sml. I, s. 5719, præmis 35, og af 25.3.2004, sag C-495/00, Azienda Agricola Giorgio, Giovanni og Luciano Visentin m.fl., Sml. I, s. 2993, præmis 40), herunder retssikkerhedsprincippet, princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, proportionalitetsprincippet og princippet om forbud mod forskelsbehandling. Endvidere skal sådanne foranstaltninger overholde de grundlæggende rettigheder såsom ejendomsretten (jf. i denne retning dommen i sagen Mulligan m.fl., præmis 36).

75 Henset til den omstændighed, at en national bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede vedtages som led i den fælles landbrugspolitik, må den ikke indføres eller anvendes i strid med formålene med denne politik, og herunder navnlig de formål,

der forfølges med den fælles markedsordning for mælk (jf. i denne retning dommen i sagen Mulligan m.fl., præmis 33). I denne forbindelse henvises særligt til funktionsprincipperne for afgiftsordningen fastlagt ved forordning nr. 1788/2003, herunder vedrørende overførsel af referencemængder.

76 I denne forbindelse bemærkes, at selv om det princip, der er nævnt i denne doms præmis 50, hvorefter summen af de mængder, producenterne får tildelt af en medlemsstat, og dem, medlemsstaten overfører til den nationale reserve, ikke må overskride den nationale referencemængde, påvirker retten for en producent, der har fået overført en individuel referencemængde, der allerede er udnyttet helt eller delvist, til at levere mælk afgiftsfrit, kan dette princip ikke have indvirkning på den omfordeling, der er fastsat i artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003. For så vidt som denne omfordeling alene har til formål at give medlemsstaterne mulighed for ved afslutningen af en tolvmånedersperiode at fordele den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, mellem de producenter, der har foretaget merleveringer, har den ikke betydning på omfanget af denne uudnyttede del og kan således ikke have indvirkning på ligheden mellem på den ene side størrelsen af de individuelle referencemængder og de referencemængder, som den pågældende medlemsstat har overført til den nationale reserve, og på den anden side den nationale referencemængde.

77 Medlemsstaterne kunne i forbindelse med gennemførelsen af muligheden i artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003 for at fastsætte »objektive kriterier« give disse producenter mulighed for at deltage i omfordelingen, når de i den pågældende tolvmånedersperiode havde fået overført en referencemængde, for hvilken mælken allerede var blevet leveret for samme periode af den producent, der tidligere rådede over referencemængden, ved at medtage en del af eller hele denne referencemængde, for så vidt som denne lovgivning overholder de andre krav nævnt i denne doms præmis 74 og 75.

78 Medlemsstaterne skal imidlertid sikre, at en sådan lovgivning indføres på en sådan måde, at den ikke giver anledning til overførsler, der, skønt de formelt overholder betingelserne i forordning nr. 1788/2003, alene har til formål at give visse producenter, der har foretaget merleveringer, mulighed for at stille sig i en bedre position i forbindelse med omfordelingen af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer. Det fremgår således af Domstolens praksis, at anvendelsesområdet for Unionens forordninger ikke kan udvides til at dække erhvervsdrivendes retsstridige transaktioner (jf. i denne retning dom af 2.5.1996, sag C-206/94, Paletta, Sml. I, s. 2357, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis, og af 14.12.2000, sag C-110/99, Emsland-Stärke, Sml. I, s. 11569, præmis 51).

79 På baggrund af det anførte skal den forelæggende rets spørgsmål i sag C-231/09 besvares således:

— Artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003 skal fortolkes således, at omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, skal ske i forhold til den individuelle referencemængde for hver producent, der har foretaget merleveringer, dvs. den referencemængde, der er fastlagt den 1. april i den relevante tolvmånedersperiode, eller i henhold til objektive kriterier fastsat af medlemsstaterne. Begrebet individuel referencemængde, som anvendes i denne bestemmelse, giver ikke mulighed for at tage hensyn til overførsler af referencemængder foretaget i løbet af denne periode.

— En national lovgivning, der gennemfører muligheden i artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003 for at fastsætte objektive kriterier for omfordelingen af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, skal bl.a. iagttage de almindelige principper i EU-retten og de formål, der forfølges med den fælles landbrugspolitik, og herunder navnlig de formål, der forfølges med den fælles markedsordning for mælk.

— Disse formål er ikke til hinder for en national lovgivning, der er vedtaget inden for rammerne af gennemførelsen af denne mulighed, som giver de producenter, der har foretaget merleveringer, mulighed for — når de i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning nr. 1788/2003 i løbet af den pågældende tolvmånedersperiode har fået overført en individuel referencemængde, hvortil mælkemængden allerede var blevet produceret og leveret for samme periode af den producent, der tidligere rådede over referencemængden, mulighed for at deltage i denne omfordeling ved at medtage en del af eller hele denne referencemængde. Medlemsstaterne skal imidlertid sikre, at en sådan lovgivning ikke giver anledning til overførsler, der — skønt de formelt overholder denne forordnings betingelser — alene har til formål at give visse producenter, der har foretaget merleveringer, mulighed for at stille sig i en bedre position i forbindelse med omfordelingen.

Om spørgsmålet i sag C-230/09

80 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen i sag C-230/09, at tvisten i hovedsagen i denne sag vedrører fastsættelsen af den referencemængde, i forhold til hvilken størrelsen af Kurt und Thomas Etling in GbR's mælkepræmie skulle fastsættes. Den forelæggende ret anmoder i denne forbindelse alene om en fortolkning af artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003, for så vidt som den finder, at artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, der regulerede beregningen af denne præmie på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, henviser til denne artikel 5, litra k), i forbindelse med denne beregning.

81 Under disse omstændigheder skal den forelæggende rets spørgsmål forstås på den måde, at det nærmere bestemt ønskes oplyst, om udtrykket »individuel referencemængde, der er berettiget til præmie, og som er til rådighed på bedriften« i artikel 95, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003 skal forstås således, at når en producent i den pågældende tolvmånedersperiode har fået overført en referencemængde, der allerede er

udnyttet af den tidligere indehaver i samme periode, omfatter dette udtryk ligeledes denne sidste referencemængde.

82 Det skal først undersøges, om antagelsen om, at artikel 95, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003 henviser til begrebet »disponible referencemængder«, således som dette er defineret i artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003, er korrekt.

83 Som det er anført af såvel Kommissionen i dens skriftlige indlæg som af generaladvokaten i punkt 19 og 20 i forslaget til afgørelse, anvender artikel 95, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003 ikke nøjagtig udtrykket »disponible referencemængder« som defineret i artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003. Det forholder sig ikke desto mindre således, at for så vidt som denne artikel 95, stk. 1, anvender udtrykket »individuel referencemængde«, ville anvendelsen af delen »som er til rådighed på bedriften« være unødvendig, hvis lovgiver havde villet henvise til begrebet »individuel referencemængde« i artikel 5, litra j), i forordning nr. 1788/2003.

84 Det fremgår endvidere af artikel 95, stk. 3, i forordning nr. 1782/2003, at individuelle referencemængder, der midlertidigt er blevet overført i henhold til artikel 16 i forordning nr. 1788/2003 den 31. marts i det pågældende kalenderår, anses for at være til rådighed på modtagerens bedrift. Det er således på dette tidspunkt, at situationen for en producent, der kan drage fordel af mælkepræmien, skal vurderes med henblik på beregningen af denne præmie.

85 Det er således den »disponible referencemængde«, der i henhold til artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003 fastsættes med henvisning til denne dato.

86 Henset til ovenstående bemærkninger, skal det fastslås, at lovgiver i artikel 95, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003 faktisk har henvist til begrebet »disponible referencemængder«, som defineret i artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003.

87 Det skal følgelig i tilfælde, hvor en producent i den pågældende tolvmånedersperiode har fået overført en referencemængde, der allerede er udnyttet af den foregående indehaver i samme periode, undersøges, om dette udtryk ligeledes omfatter denne sidste referencemængde.

88 Begrebet »disponible referencemængder«, er i artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003 defineret som »de mængder, der er til rådighed for producenten den 31. marts for den tolvmånedersperiode, for hvilken afgiften er beregnet, under hensyn til alle overdragelser, salg, omregninger og midlertidige omfordelinger, der er omhandlet i [denne] forordning, og som har fundet sted i løbet af tolvmånedersperioden«. Begrebet spiller således en særlig rolle i den ordning, der er indført ved forordningen, og kan ikke undersøges uden for denne sammenhæng.

89 Det fremgår således af ordlyden af femte betragtning til forordning nr. 1788/2003 og af forordningens artikel 4, stk. 2, og artikel 10, stk. 3, litra a), at denne referencemængde alene tjener som grundlag for fastsættelsen af eventuelle merleveringer foretaget af producenterne og følgelig størrelsen af den skyldige afgift, idet udtrykket »disponible referencemængder« ikke anvendes i andre af forordningens bestemmelser.

90 I denne forbindelse bemærkes, at hvis en individuel referencemængde eller en del heraf i tilfælde af overførsel kunne anvendes af en producent til afgiftsfri levering for en tolvmånedersperiode og efterfølgende af den producent, der modtager overførslen, med henblik på at medtage den i sin disponible referencemængde og således nedsætte sin merlevering for samme periode, ville samme referencemængde blive

anvendt to gange for samme tolvmånedersperiode, hvilket ville være i strid med det princip, der er nævnt i denne doms præmis 50 og gentaget i præmis 76, hvorefter summen af de mængder, producenterne får tildelt af medlemsstaterne, og dem, medlemsstaterne overfører til den nationale reserve, ikke må overskride den nationale referencemængde.

91 Denne løsning bekræftes ligeledes af den generelle opbygning af forordning nr. 1788/2003, for så vidt som man undgår risikoen for, at der for samme periode tildeles en mælkepræmie til to forskellige producenter på grundlag af samme disponible referencemængde.

92 Begrebet disponibel referencemængde kan således ikke adskilles fra den brug, som producenterne gør heraf, og kan således ikke omfatte en overført individuel referencemængde eller en del heraf, som allerede er udnyttet af en anden producent for samme tolvmånedersperiode.

93 På baggrund af ovenstående betragtninger skal det i sag C-230/09 forelagte spørgsmål følgelig besvares med, at begrebet »individuel referencemængde, der er berettiget til præmie, og som er til rådighed på bedriften«, i artikel 95, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, der svarer til begrebet »disponible referencemængder« som defineret i artikel 5, litra k), i forordning nr. 1788/2003, skal fortolkes således, at når en producent i den pågældende tolvmånedersperiode har fået overført en referencemængde, for hvilken mælken allerede var blevet leveret af overdrageren i den samme periode, omfatter dette udtryk ikke for så vidt angår modtageren den del af den overførte referencemængde, for hvilken der allerede var leveret mælk afgiftsfrit af overdrageren.

Sagsomkostningerne

94 Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

1) **Artikel 10, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 1788/2003 af 29. september 2003 om en afgift på mælk og mejeriprodukter, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 2217/2004 af 22. december 2004, skal fortolkes således, at omfordeling af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, skal ske i forhold til den individuelle referencemængde for hver producent, der har foretaget merleveringer, dvs. den referencemængde, der er fastlagt den 1. april i den relevante tolvmånedersperiode, eller i henhold til objektive kriterier fastsat af medlemsstaterne. Begrebet individuel referencemængde, som anvendes i denne bestemmelse, giver ikke mulighed for at tage hensyn til overførsler af referencemængder foretaget i løbet af denne periode.**

2) **En national lovgivning, der gennemfører muligheden i artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1788/2003, som ændret ved forordning nr. 2217/2004, for at fastsætte objektive kriterier for omfordelingen af den uudnyttede del af den nationale referencemængde, der er afsat til leverancer, skal bl.a. iagttage de**

almindelige principper i EU-retten og de formål, der forfølges med den fælles landbrugspolitik, og herunder navnlig de formål, der forfølges med den fælles markedsordning for mælk.

3) Disse formål er ikke til hinder for en national lovgivning, der er vedtaget inden for rammerne af gennemførelsen af denne mulighed, som giver de producenter, der har foretaget merleveringer, mulighed for — når de i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning nr. 1788/2003, som ændret ved forordning nr. 2217/2004, i løbet af den pågældende tolvmånedersperiode har fået overført en individuel referencemængde, hvortil mælkemængden allerede var blevet produceret og leveret for samme periode af den producent, der tidligere rådede over referencemængden — at deltage i denne omfordeling ved at medtage en del af eller hele denne referencemængde. Medlemsstaterne skal imidlertid sikre, at en sådan lovgivning ikke giver anledning til overførsler, der — skønt de formelt overholder denne forordnings betingelser — alene har til formål at give visse producenter, der har foretaget merleveringer, mulighed for at stille sig i en bedre position i forbindelse med omfordelingen.

4) Begrebet »individuel referencemængde, der er berettiget til præmie, og som er til rådighed på bedriften«, i artikel 95, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere og om ændring af forordning (EØF) nr. 2019/93, (EF) nr. 1452/2001, (EF) nr. 1453/2001, (EF) nr. 1454/2001, (EF) nr. 1868/94, (EF) nr. 1251/1999, (EF) nr. 1254/1999, (EF) nr. 1673/2000, (EØF) nr. 2358/71 og (EF) nr. 2529/2001, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 118/2005 af 26. januar 2005, der svarer til begrebet »disponible referencemængder« som defineret i artikel 5, litra k), i forordning

nr. 1788/2003, som ændret ved forordning nr. 2217/2004, skal fortolkes således, at når en producent i den pågældende tolvmånedersperiode har fået overført en referencemængde, for hvilken mælken allerede var blevet leveret af overdrageren i den samme periode, omfatter dette udtryk ikke for så vidt angår modtageren den del af den overførte referencemængde, for hvilken der allerede var leveret mælk afgiftsfrit af overdrageren.

Underskrifter